

מאגר שאלות על ספרות החכמה:

איוב א'

1. קראו איוב א' ו'-י"ב.
  - א. הסבירו את הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב. בססו את דבריכם על הכתוב.
  - ב. מה השטן מציע לעשות כדי להוכיח את טענתו?
2. קראו איוב א' א'-ה'.
  - א. יש הטוענים כי בקטע זה יש הגזמה בתיאור הצדיקות של איוב. בססו טענה זו על ראייה מפסוק ה' בקטע שקראתם, והסבירו את הראיה.
  - ב. מדוע חשוב לתאר את איוב כצדיק בתחילת ספר איוב? הסבירו.
3. קראו איוב א'.
  - א. מצבו הכלכלי והמשפחתי של איוב בתחילת הפרק שונה ממצבו בסוף הפרק.
    1. ציינו שלושה פרטים שבהם ניכר השוני.
    2. בשורת איוב היא ביטוי שפירושו ידיעות רעות ומרות מאוד. הסבירו מדוע דווקא שמו של איוב נזכר בביטוי זה.
    - ב. קראו פסוקים י"ג – י"ט. על פי פסוקים אלה הדרך שבה איוב מתוודע לאסונות מעצימה את הסבל שלו. הדגימו והסבירו שלוש דרכים בעיצוב הסיפור המלמדות על כך.
    - ג. קראו פסוקים כ'-כ"א. בדברי איוב בפסוק כ"א יש אמירה רציונלית ואמירה אמונית. הסבירו כל אחת מהן.

ד. הפרק מציג שתי תשובות אפשריות לשאלה מה עשוי להניע את איוב להיות ירא אלוהים. הסבירו את שתי התשובות ובסו את דבריכם על הכתוב.

איוב ב'

1. קראו איוב ב' ג'. על פסוק זה כותב אבן-עזרא: "ותסיתני – דיברה תורה כלשון בני אדם, והעניין שיחשבו אנשים שאין להם דעת שיכולת להסית אותו" (את אלוהים). מהו הקושי התיאולוגי שבפסוק, ומהו הפתרון של הפרשן אבן-עזרא לקושי זה?
2. קראו איוב א' י"ג-כ"ב ואיוב ב' ו'-י'.
  - א. האסונות שפקדו את איוב מתוארים בקטע מפרק א' במבנה של הדרגה. ציינו את האסונות והסבירו את ההדרגה שבהם.
  - ב. קראו איוב א' כ"ב ואיוב ב' י'. בשני פסוקים אלה יש אמירות של הסופר המקראי בנוגע לתגובת איוב על האסונות שפקדו אותו. מה ההבדל בין שתי האמירות, ואיזה שינוי שחל באיוב הבדל זה משקף?
3. קראו איוב ב' א'-י'.

על דברי אשת איוב כותב עמוס חכם: "ושלא מדעתה חוזרת אשת איוב על דברי ה' ושלא מדעתה אומרת אשת איוב לאישה (לבעלה) בפירוש את משאלתו של השטן..." הסבירו את הטענות של עמוס חכם ובסו אותן על הכתוב. מה בכל זאת מוסיפה האישה בדבריה על הדברים שנאמרו בדו-שיח שבין ה' לשטן? מה יכול להיות המניע שלה בתוספת זו?
4. קראו איוב א' ח'-י"א ואיוב ב' ז'-י'.

בכתובים אלה באות לידי ביטוי שתי השקפות ביחס לאמונה באל. האחת של השטן, והשניה של איוב. הסבירו את שתי ההשקפות ובסו אותן על הכתוב.

איוב ג'

1. קראו איוב ג' י"ג-כ"ג. כיצד מתאר איוב את המוות בקטע זה? בסו דבריכם על הכתוב.

2. באיוב ג' כ"ג איוב אומר: "לגבר אשר דרכו נסתרה ויסך אלוה בעדו" ובאיוב א' י' השטן אומר: "הלא את שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו מסביב". הסבירו במה שונה השימוש שאיוב עושה בפועל ויסך מן השימוש שהשטן עושה בפועל שכת?

3. קראו איוב ג' א'-י"ג. איוב מקלל גורמים שונים הקשורים בלידתו.

1. את מי הוא מקלל – ציינו שני גורמים. מהי הקללה?

2. בפסוקים אלה מונה איוב מצבים שבהם לידתו היתה יכולה להימנע. ציינו

שלושה מצבים כאלה והסבירו למה איוב משתוקק. בסו דבריכם על

הכתוב.

איוב ד'

1. קראו איוב ד' ז-ט' וגם י"ז – י"ט.

א. הסבירו את תפיסת הגמול של אליפז לפי פסוקים ז'-ט' וציינו מה בדבריו

עשוי לנחם את איוב.

ב. כיצד עשויים דברי אליפז בפסוקים י"ז-י"ט להסביר לאיוב את פשר סבלו?

2. קראו איוב ד' א'-ט'.

לפי דברי אליפז יש הבדל בין ההתנהגות של איוב בעבר ובין התנהגותו בהווה.

א. הביאו מן הכתוב דוגמה אחת להתנהגות של איוב בעבר ודוגמה אחת

להתנהגותו בהווה. הסבירו כל דוגמה.

ב. קראו גם איוב ח' ה'-ז'.

גם אליפז וגם בלדד מציעים לאיוב הצעה שלדעתם תשפר את מצבו. מה

מציע כל אחד מהם? על מה מסתמך אליפז בדבריו? בסו דבריכם על

הכתוב.

ג. קראו איוב ד' א-ט'. וגם י"ז-י"ט

1. אליפז מביא בדבריו משל מתחום עבודת האדמה. הסבירו את המשל,

ואת תפיסת הגמול שהמשל משקף. הסבירו כיצד מוכיח אליפז בפסוקים

י"ז-י"ט בעזרת "קל וחומר" שהאדם לעולם לא יוכל להיות צודק במשפט

מול האל.

2. קראו גם איוב ט' כ"ח-ל"ה. איוב מביע בקטע זה רצון לבוא במשפט עם ה', אך טוען כי המשפט אינו יכול להתקיים. הביאו מדבריו שלושה נימוקים לכך שהמשפט אינו יכול להתקיים והסבירו אותם.

איוב ל"ח

1. קראו איוב ל"ח א'-ד'.

- א. הסבירו את המסר שה' מפנה אל איוב בקטע זה באמצעות השאלות הרטוריות.
- ב. האם המסר של השאלות הרטוריות הוא אכן מענה לאיוב? נמקו תשובתכם.

קהלת א'

1. קראו קהלת א' ב'-ג' וקהלת א' ט' – י"ח.

- א. הסבירו את תפיסת העולם של קהלת הבאה לידי ביטוי בפסוקים ב'-ג' שקראתם.
- ב. הביאו שתי דוגמות מפסוקים ט'-י"ח לתפיסה שהסברתם בסעיף א'. הסבירו כל אחת מן הדוגמות.
2. קראו קהלת א' א-י"א בפסוקים אלה קהלת מבטא את הנחת היסוד שלו בנוגע לחיים.
- א. הסבירו מהי הנחת היסוד של קהלת.
- ב. הביאו ראיה אחת מפסוקים ג'-ז' וראיה אחת מפסוקים ט'-י"א המבססות הנחת יסוד זו. הסבירו את הראיות.
3. קראו קהלת א' ב'-ט' ואת דברי הפילוסוף סרן קירקגור:

"החזרה היא העושה את האדם מאושר... החיים הם חזרה, וכל יופיים נתון בחזרה... מה היו החיים לולא הייתה החזרה קיימת? מי רוצה לשמש כלוח אשר כל רגע חדש רושם בו כתובת חדשה?" (קירקגור "האסתטי האתי והדתי")

סרן קירקגור וקהלת בפרק א' מסתכלים על אותה תופעה, אולם מגיעים למסקנה שונה. ציינו מהי התופעה, והסבירו את המסקנה של כל אחד מהם.

קהלת ב'

1. קראו קהלת ב' ט'-י"א וגם כ"ד-כ"ו ואיוב ח' א-ו'.
  - א. בקהלת ב' ט'-י"א באות לידי ביטוי שתי משמעויות שונות של המושג "עמל". מהן שתי המשמעויות? בססו דבריכם על הכתוב.
  - ב. בקטע מאיוב ח' יש בדברי בלדד תפיסת גמול הדומה לתפיסתם של הרעים האחרים. מהי תפיסה זו ובמה היא שונה מתפיסתו של קהלת בפרק ב' פסוקים כ"ד-כ"ו. בססו דבריכם על הכתוב.
2. קראו קהלת ב' ד'-ט"ז וגם כ"ד-כ"ו.
  - א. בפסוקים אלה מפורטים המעשים הרבים שעשה קהלת.
    1. הביאו מפסוקים ד'-י' שלוש דוגמות למעשים שעשה קהלת, והסבירו כיצד פירוט זה משרת את המסקנה של קהלת בפסוק י"א.
    2. קראו פסוקים כ"ד-כ"ה. הסבירו את הסתירה בין דברי קהלת בפסוקים ד'-י"א ובין דבריו בפסוקים כ"ד-כ"ה. בססו דבריכם על הכתוב.
  - ב. קראו פסוקים י"ב-ט"ז.
    1. בפסוקים י"ב-י"ד (א'- חלקו הראשון של הפסוק) קהלת טוען שיש יתרון לחכמה. מהו יתרון זה?
    2. בפסוקים י"ד (ב'-חלקו השני של הפסוק)-ט"ז קהלת טוען גם שלחכם אין יתרון על הכסיל. מדוע אין לו יתרון? בססו דבריכם על הכתוב.
  - ג. על קהלת ב' כ"ד-כ"ו כתב מ' פוקס: "מכל מקום, קובע קהלת, גורל האדם אינו בידי, אלא האל הוא שקובע מי יעמול קשה וידע בחייו רק כעס ומכאובים, ומי יינה". הסבירו את טענתו של פוקס ובססו אותה כל פסוקים אלה.